

Átadták a tahi vízművet

Naponta mintegy 100 ezer köbméterrel több jó minőségű ivóvizet kap Budapest a tahi vízmű üzembe állításával, közölte az átadás alkalmából tartott csütörtöki sajtótájékoztatón dr. Hajdú György, a Fővárosi Vízművek igazgatója.

Budapest vízigénye állandóan növekszik, évről évre 35-40 ezer köbméterrel több víz fogy, s a főváros jelenleg naponta 900 000-1 200 000 köbméter ivóvizet használ fel. Kétharmadát a Szentendrei-szigeten folyamatosan kiépített kútrendszer adja, amelynek utolsó egysége a most átadott tahi vízmű. A Duna-parttól és egymástól

100-150 méterre lefúrt, egyenként 20 méter mély 29 kútba a parti homokréteg természetes szűrőjén keresztül tiszta víz szivárog, amely alig igényel utólagos kezelést. A vizet a kutakhoz csatlakozó 10,5 kilométer hosszú vezeték továbbítja szivattyúk beiktatásával a budapesti vízvezetékrendszerbe.

A tahi vízmű megépítésére 310 millió forintot fordítottak. Az így bővült kapacitással 1982-ig elégítheti ki a vízművek Budapest ivóvízigényét. Az ezredfordulóig a Csepel-szigeten épülnek újabb kuttak a főváros biztonságos vízellátására.

(MTI)

Baráti találkozók

A Szovjetunió képzőművészeti alapja hazánkban tartózkodó küldöttsegének tagjai csütörtökön a Szovjet Kultúra és Tudomány Házában találkoztak a magyar művészeti élet képviselőivel, s baráti beszélgetésen ismertették a szovjet köztársaságok képzőművészeinek munkásságát.

Magyarországi tartózkodása során a küldöttseg egyeztetési és művészeti alap következő öt éves tervét, és várhatóan sor kerül az 1981-es együttműködési megállapodás aláírására is. (MTI)

Folytatás és kezdés

A formális logika szerint valójában fordítottan lenne helyes a cím: kezdés és folytatás. Ténylegesen azonban mégis úgy helyes, ahogyan megfogalmaztuk, hiszen a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága december 2-i ülése — a nemzetközi helyzet áttekintése mellett — az 1981. évi népgazdasági terv és állami költségvetés irányelveinek elfogadásával folytatta a november 13-i ülés munkáját, ahol jóváhagyásra kerültek a hatodik öt éves terv irányelvei. Folytatta azt, s egyben megadta a kezdés, a hatodik középtávú terv első esztendeje fő irányait, feladatait.

Mind a hatodik öt éves terv, mind a jövő évi program beleépül logikus láncként abba a gazdaságpolitikai cérendszerbe, amelyet a Központi Bizottság, 1978. decemberi ülése jelölt ki, s amelynek magyarázatában a népgazdasági egyensúly elsőbbsége áll. Ha ugyan erős leegyszerűsítéssel is, de a tévedés kockázata nélkül kimondhatjuk: a hetvenes és a nyolcvanas évek között nincs éles határvonal, céljaink, tendenciák nem most, rövid idő alatt lettek ismertek, hanem — amint azt a vezető párttestület ülése, illetve az arról kiadott közleményben megfogalmazták — folyamatosan alakultak ki, s ezzel párhuzamosan végrehajtásuk is megkezdődött.

Eppen ezért a jövő évi népgazdasági terv és állami költségvetés fő irányelveiben szereplő teendők — így a nemzeti jövedelem két-két és fél százalékos gyarapodásától elmaradó belső felhasználás, a viszonylag szerény beruházási lehetőségek, a kivétel további erőteljes növelése senkit sem érnek meglepetésként, azaz fölkészületlenül. Örvendjünk, hogy az ideai tapasztalatok túlnyomó része azt mutatja: a termelőüzemek, a gazdálkodószervek egyre inkább fölismertik a megváltozott körülményeket, s ehhez igazítják — bár a lehetségesnél, s még inkább a szükségesnél lassabban — gazdálkodói magatartásukat.

A kezdő időszak, a hatodik öt éves terv első esztendeje, sok mindenre hatással lehet a későbbiekben. Az adott lehetőségekben belüli jó indulás nemcsak a gazdasági eredmények szemszögéből ítélnélhető lényegesnek, hanem lélektani hatását nézve sem mellékes. Különösen most van ez utóbbinak megkülönböztetett fontossága, hiszen sok termelőhelyen föllefűző a kétség, a kishitőség, a bizonytalanság. Amiben közrejátszanak azok az objektív gazdálkodási, környezeti tényezők, amelyek a számunkra kedvezőtlenül megváltozott külső körülmények teremtették de része van benne a fejlődés mennyiségi tényezéhez kötött gondolkodásmódnak is.

Idén például az ipari termelés stagnálását — egészében nem mérhető, de területenként erőteljesen differenciálódott csökkenését — sokan vélték negatív jelnek. Nem vették észre — vagy a fejlődést a mennyiségi többlet azonosítva, nem tudták észlelni —, hogy a termelés átmeneti

megtorpanása jelentős átrendeződéssel kapcsolódik össze. Valójában ez a kényszerű visszafogottság vezet oda például a gépiparban, hogy ami évek óta halasztódott, az most dűlőre jusson — a termék-szerkezet fölgyorsított átalakítására, az új gyártmányok mielőbbi kibocsátására utalunk —, hogy a vállalatoknál erősödjen a piacra orientáltság, azaz, hogy hátrélegyen az ipari termelés jövő évre tervezett három, három és fél százalékos növekedésének.

Figyelemesen olvasva a Központi Bizottság üléséről kiadott közleményt, valójában az ilyen és hasonló törekvések sokaságának szükségességét, helyességét és sürgetését érezzük ki a testület állásfoglalásából, bár természetesen szám adatokhoz haladási irányokhoz kötötten, mint például a mezőgazdasági termelés háromszázalékos gyarapítása, a hozamok emelése, párhuzamosan a ráfordítások mérséklésével. Nem marad az sem homályban, hogy a gazdasági munka hatásosabbá tételének vannak szervezeti, személyi következményei, illetve, hogy a hatásosabb termelőmunka nemcsak szükséges, hanem egyenesen elengedhetetlen a még olyan szerénynek látszó lépésekhez is az életkörülmények javításában, az életszínvonal megerősítésében, egyebek között a nominálbérek 4,5-5, a reáljövedelem egyszázalékos gyarapításához.

Folytatni kell a már az új irányba tett lépéseket, amelyek hatása némileg érezhető az 1980. évi eredményekben, így a népgazdaságnak a tervben megfogalmazott célokkal megkezdett fejlődésében, a külkereskedelmi forgalom tervezettnél kedvezőbb alakulásában. S ugyanakkor meg kell kezdeni változtatásokat sorozatát, valamint az új irányok, módszerek véglegesítését. Rendkívül bonyolult munkáról van szó tehát, mind az irányítás felsőbb szerveinél, mind a termelőhelyeken.

Utal rá a Központi Bizottság üléséről kiadott közlemény is: valójában olyan társadalmi program a terv, aminek gerincét gazdasági, gazdálkodási feladatok alkotják, s amiért mindenki tehet, mindenkinek tennie kell. Ennek a társadalmi programnak az egésze szerény célokat jelöl meg, ám hozzáteszük: korántsem szerény erőfeszítéseket követel! Ott végképp nem, ahol reális lehetőség van a népgazdasági érdekekkel egyező „túteljesítésre”, azaz a hatékonyság általánosan gyorsabb javítására, a gazdaságos kivétel fokozására, a kedvező vállalkozások kamatoztatására.

A jövő évi terv és állami költségvetés irányelvei a reális célokat tisztelgetik: csak elérhető célokat szabad megjelölni. A nyíltság a gondok néven nevezése, a nehézségek takaratlan fölmutatása, mint módszer példás, mint eszköz tömegeket mozgat. Jövő esztendő, kemény próbákat tartogató feladataink ezt a mozgósítást elengedhetelenné teszik.

Helyreállt a forgalom

Az országos operatív bizottság közleménye

A rendkívüli időjárás miatt létrehozott operatív bizottság csütörtöki ülésén elhangzott jelentések szerint a közlekedés és hírközlés helyzete visszaszökkent a hétköznapi rendbe. A személyes és áruforgalom, a posta- és távbeszélőszolgálat, az energia- és élelmiszer-ellátás — kisebb átmeneti zökkenőket leszámítva — mindenütt zavartalan.

Csütörtöktől — az útiügyi igazgatóságok, a honvédség, a lakosság szervezett és hatékony munkájának eredményeként — már valamennyi település között is megközelíthető, megkezdtek az egy nyomon járható alacsonyabb rendű útvonalak nyomszelvést és folytatják az utak szórását.

A fővárosban is tovább folyik az utak csúszásmen-tesítése, a hó elszállítás.

A MÁV vonalain vala-

mennyi menetrend szerint közlekedő szerelvény elindult, s megélné a teherforgalom.

Megkezdődött a Volán távolsági áruszállítási tevékenysége és gyakorlatilag az ország egész területén közlekednek a helyi és távolsági autóbusszok, kivéve Győr térségét, ahol néhány elővárosi, illetve távolsági járat még csütörtök reggel sem tudott elindulni.

A bizottság intézkedett, hogy a területileg illetékes szervek — ha kell, központi erők igénybevételével is — szabaddítsák meg az érintett utakat a hóakadályoktól.

A bizottság — tekintettel a helyzet javulására — felüszabozta tevékenységét, mert a szokásos, az évszaknak megfelelő készlettség fenntartásán túl a helyzet nem indokolja a központi operatív irányítást. Felkéri

azonban a területi készlet-ségi szolgálatokat arra, hogy — ahol erre szükség van — folytassák tevékenységüket a rendkívüli időjárás okozta zavarok végleges elhárításáig.

Csütörtökön este az Ütőform arról tájékoztatta az MTI-t, hogy Békés megyében, továbbá Hajdú-Bihar megye és Szabolcs-Szatmár megye északi részében gyengén havazik, s az aránylag gyöngye szél ellenére is sok helyütt szélátfúvások nehezítik az országúti közlekedést. Jóllehet, a fő közlekedési útvonalakon hóakadály nincsen, de több országrészben, például Bács-Kiskun megyében az 55-ös számú út Tatabánya-Csávoly térségébe eső szakaszán a szél hordta hó miatt nehezen járható az út.

Egy gond és megoldása

Szegedi újtók sikere

Energiaszegény ország vagyunk — halljuk gyakorta, s aligra vehetünk ellene bármit is, ha például az olajra, szénre, szénre egyre dráguló és talán a legvalószínűságon hasznosítható energiahordozójára gondolunk. Ami mi is rendezkezőnk figyelemreméltó erőforrásokkal, például a termálvízzel, amelynek hasznosítása egyre inkább előtérbe kerül. Hiszen bőséges készleteink vannak belőle, s az egyre dráguló energiahordozók között a termálenergia fölhasználása mindinkább gazdaságos lesz. Csak hogy, mint minden, viszonylagosan új módszer alkalmazása, a termálenergia fölhasználása is sok gonddal-bajjal jár. S mivel az intenzív hasznosítás nem túlságosan nagy múltra tekinthet vissza, e gondok megoldására a kutatások jörszerűvel még csak kezdeti stádiumban vannak. Ezért is nagy jelentőségű a két szegedi mérnök újítása, amely hozzásegíthet az egyik legnagyobb gond, a vízkövesedés, sókiválás megszüntetéséhez.

Köztudomású, hogy termálvizeinknek igen magas a sótartalma. Ez kettős veszéllyel jár. Az egyik a felhasználás után az elővizekbe engedett termálvíz veszélyeztet a környezetet. A másik: a csőrendszerekben, sőt, magában a kútbán kicsapódó sók olykor hetek alatt képesek elzárni a vezetékeket. A környezetszennyezés ellen viszonylag könnyű védekezni, a folyók mellett. Mert például a Tiszába engedett, 40 fok alá hűlt termálvíz olyannyira fölfigyel, hogy nem károsítja már a természetet. Különben a használt termálvíz kezelését szigorú előírások szabályozzák, tehát a környe-

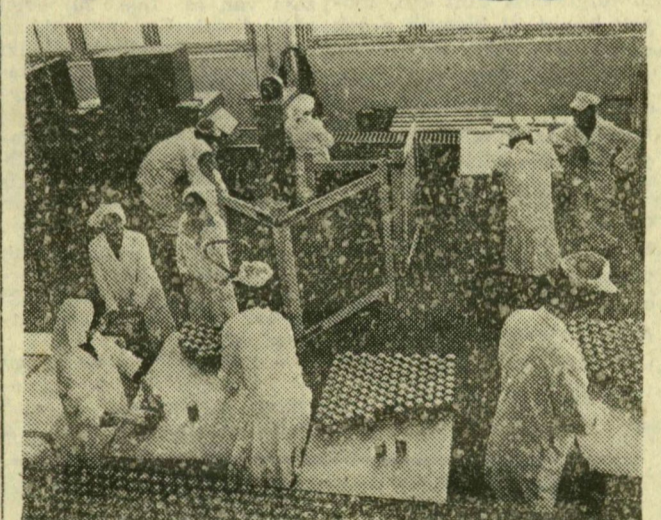
zet károsításával nem igen kell tartanunk. Am az is tény, hogy a folyóktól távolabb már nagyon is sokba kerül a környezetvédelmi szabályok betartása, s ez gátjává válhat az olcsó termálenergia elterjedésének. S az is gátolja az intenzívebb hasznosítást, hogy a csőrendszerekben történő sólerakódás megakadályozására csak elégtelen, vagy drága módszerek álltak rendelkezésre.

Fekete Imre koordinációs mérnök és Gulyás Tibor vegyészmérnök, az NKfV dolgozója éppen ezért kezdték próbálkozni azzal, hogy olcsóbb és megbízhatóbb módszert találjanak a sókiválás megakadályozására. Nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe véve kidolgozták egy, a szolnoki Tisza menti Vegyi Művek által gyártott anyag felhasználásának módját, beleértve az adagolóberendezést is. Az eljárást egy orosházi termelőszoftvetkeznek adták át kipróbálásra. Anyaguk éppen akkor jutott el az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottsághoz, amikor a szentesi Árpád Tsz ugyanonnan devizát akart kérni, hogy külföldön tanulmányozhassák, milyen eljárásokat alkalmaznak a vízkövesedés, sókiválás megakadályozására. Az OMFB javasolta a técsnek, hogy ők is próbálják ki a szegedi módszert. A kísérlet henienddel zárult: a szeptember óta folyó próbák tökéletes eredményt hoztak.

S hogy melyek az új módszer előnyei? Például olcsóság. A kövesedés hajlamos kuttak karbantartására évente olykor több százezer forintot is kellett költeni ezzel a módszerrel pedig

egy-egy kút kezelése évente 10-15 ezer forintba kerül. S az sem mellékes szempont, hogy az eddig használt adalékanyagokat tócs importból és tízszeres áron kellett beszerezni. Emellett a hazai gyártmányú, olcsó vegyi anyag folyamatos használata nemcsak a csőrendszereket védi az eltömődés ellen, hanem — mivel a vízben oldott sókat „kipolyhesíti”, s azok a hűtőtő alján lerakódnak — a környezetvédelmet is jól szolgálja. Sz. I.

Új bébiételgyár

Még csak próbáiban, de már kifővéstalan minőségű bébiételeket készítenek a Kecskeméti Konzervgyár legújabb részlegében. Az új gyárré zleg magas fokozatú gépesített. Embri kéz nem ér a termékhez, valamennyi folyamatot automa/ikákkal irányítják. Igen nagy gondot fordítanak a sterilitásra. Az üvegekbe készáz grando készletet fér. ezeket harmincféle recept szer/ni készítik. A próbáuzem után évi harmincmillió adag bébiétel lesz a kecskeméti gyár kapacitása

Orion házi stúdió

A szórakoztató elektronikai készülékek hazai választéka rövidesen komplett be- rend zéssel gazdagodik, amely már az őszi vásáron több hasonló újdonsággal

együtt nagy közönségsikert aratott. Az Orion hi-fi toronyról van szó, amely való- ságos házi stúdió, hiszen erősítőjéhez lemeziátszót, kazettás magnetofondecet és tunert (erősítő nélküli rádióvevőt) lehet csatlakoztatni. A 160 watt teljesítményű torony az igényesebb vásárlókat is kielégíti, hangvisz- szaadása hi-fi, vagyis kiváló minőségű.

December első napjaira elkészült az első nagyobb tétel, s még a karácsonyi ünnepek előtt a kifelől üzletek és áruházak polcaira kerülnek a hi-fi tornyok. Igaz, egyelőre nem vásárolhatók meg, de a bolti bemutatók alkalmával előjegyvezethető a jövő évre. Fogvasztói áruk mintegy a fele lesz az ugyanannyit tudó. BAV-üzletekben kapható nyugati készülékek árának.

A torony elemei a lemez- írátszó kivételével magyar gyártmányúak. A komplett szórakoztatóberendezéshez a gyár új HS-500-as hangdobozait ajánlja.

Ugyancsak az ünnepi ellátást javítja a néhány hónap- os szünet után a boltokba kerülő 2-3 ezer Orion színes televízió is. A fekete-fehér tévé választéka ezúttal nem lesz nagyobb, de az Orion közlése szerint 1981-ben négy új készülékkel telennek meg a hazai piacon. (MTI)

MSZBT- vetélkedő

Hősök városai — városok hősei címmel hirdetett vetélkedőt az év elején a Magyar-Szovjet Baráti Társaság Országos Elnöksége. A felhívás elsősorban az MSZBT-tagsoportok szocialista brigádjaihoz szól. Csongrád megye kollektívái közül több mint 140 szocialista brigád nevezett be a versengésbe. A Szovjetunió hős városainak történetét — különös tekintettel az 1941-1945 közötti évekre — kellett alaposabban ismerniük, illetve a Nagy Honvédó Háború jelentősebb eseményeit, összefüggéseit kellett tanulmányozniuk. Ehhez az Ország-Világ képes hetilap, a magyar nyelvű szovjet lapok, és egy erre az alkalomra megjelentetett kiadvány nyújtott segítséget.

Az üzemi vetélkedők kilenc győztes csapata mérte össze tudását Szegeden, tegnap, a konzervgyárban megtartott megyei döntőn. A győzelmet az NKfV alquói üzeme MSZBT-tagsoportjának szocialista brigádja szerezte meg. Ők képviselik a megyét a területi vetélkedőn. Második helyre a DELEP, harmadik helyre a teipari vállalat szocialista brigádja került.